

УДК 004.85 : 378.09.147 : 81'243

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗА РАХУНОК ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Н.Ю. Фоміних

*Севастопольський інститут банківської справи
Української академії банківської справи
Національного банку України*

У зв'язку з поширенням міжнародних контактів, професійного співробітництва, інтернаціональної співпраці виникає гостра потреба в новому поколінні фахівців із широкою міждисциплінарною освітою і здатністю працювати на міжнародному рівні. Виходячи з цього, вітчизняна система професійної освіти повинна, передусім, зосередити свої зусилля на підготовці таких фахівців, які посядуть належне місце в міжнародному розподілі праці, де конкурентоспроможним може вважатися лише той спеціаліст, хто має високу іншомовну підготовку.

Підвищення уваги до проблеми вивчення мов на всіх рівнях підтверджується Національною доктриною розвитку освіти, в якій наголошується на створенні спільного мовного простору з метою підготовки молоді до практичного використання іноземної мови в професійній діяльності та міжнародному спілкуванні.

Крім того, однією з найважливіших умов інтеграції України у світовий освітній простір є її відповідність європейським освітнім стандартам, згідно з якими фахівець сучасного ринку праці має володіти іноземною мовою за професійним спрямуванням на рівні компетентного користувача, тобто незалежного комуніканта ефективного функціонування в професійному середовищі за визначенням Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. З максимальною інтенсивністю глобалізація проявляється у сфері

інформаційних і комп'ютерних технологій, оскільки за останні роки помітно збільшилися контакти українських інженерів з інформаційних технологій з іноземними колегами, студентами, викладачами, що викликає необхідність підвищення уваги до іншомовної підготовки майбутніх інженерів з ІТ. Ця вимога також зумовлена високою рухливістю робочої сили в цій сфері. Комп'ютерні інженери легко змінюють робочі місця, вільно перетинаючи кордони між країнами, як реально, так і віртуально.

У теперішній час спостерігається стала залежність між професійними успіхами будь якого фахівця і його підготовки з інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), що здебільшого визначається не обсягом засвоєного ними змісту знань, які швидко змінюються, рівнем розвитку мислення майбутнього спеціаліста, умінням самостійно набувати нових знань, здійснювати самоконтроль за виконанням дій, здатністю до постійного професійного вдосконалення.

Для успішного розв'язання завдань іншомовної професійної підготовки, висунутих розробленою на основі Рекомендацій Ради Європи Програмою з англійської мови для професійного спілкування (АМПС), де професійне спілкування розуміється значно ширше, ніж комунікація з фахових тем, необхідно оновлення змісту іншомовної професійної підготовки майбутніх інженерів із ІТ, розробка новітніх методик, форм, засобів навчання, оснований на застосуванні інформаційно-комунікаційних технологій, які б відповідали вимогам інформаційного суспільства.

Сучасний етап модернізації системи вищої освіти в Україні відбувається в контексті змін та тенденцій постіндустріального суспільства і характеризується пошуків ефективних механізмів упровадження інноваційних форм і методів навчання майбутніх фахівців. Однак вивчення теоретичних джерел і досвіду роботи вищих навчальних закладів, знайомство з традиційними й інноваційними підходами до іншомовної підготовки майбутніх інженерів, аналітичний огляд методичних розробок засвідчують,

що викладачі використовують переважно застрілі традиційні форми, методи, засоби навчання та зовсім не приділяють уваги інформаційно-комунікаційним технологіям, не вистачає нових комп'ютерно орієнтованих засобів навчання іноземної мови за професійним спрямуванням, комп'ютерно орієнтоване середовище іншомовної підготовки майбутніх фахівців із ІТ зовсім відсутнє.

Проте практичний досвід застосування апаратних та програмних засобів інформаційно-комунікаційних технологій у процесі викладання англійської мови за професійним спрямуванням засвідчив, що означений навчально-виховний процес має ряд певних переваг, серед яких:

- створюється навчальне середовище з яскравим та наочним поданням інформації за рахунок використання технологій мультимедіа та гіпермедіа, що особливо привабливо для учнів;

- можливість інтеграції значних обсягів інформації;

- значне спрощення навігації та можливість вибору індивідуальної схеми вивчення матеріалу завдяки використанню гіпертекстових технологій та гіперпосилань;

- на основі моделювання процесу навчання стає можливим доповнити ППЗ тестами, спрямовувати траєкторію вивчення теми, здійснювати зворотний зв'язок.

Крім того, інформаційно-комунікаційні технології:

- підвищують ступінь наочності, конкретизують поняття, явища, події;

- організують і спрямовують сприймання;

- збагачують коло уявлень і понять учнів, стимулюють інтерес до досліджуваного предмета;

- створюють емоційне ставлення до навчальної інформації;

- роблять доступним матеріал, який без ІКТ був недоступним;

- активізують пізнавальну діяльність, сприяють розвитку мислення, спостережливості;

- є засобом повторення, узагальнення і систематизації

знань;

- ілюструють зв'язок теорії з практикою;
- найбільш докладно відповідають інтересам і запитам учнів у сфері науки, культури, мистецтва;

Отже, основними педагогічними цілями застосування ІКТ є:

1. Розвиток особистості студенту, підготовки його до самостійної продуктивної діяльності в умовах інформаційного суспільства, яка крім передачі інформації та знань, що закладені в неї, включає: естетичне виховання за рахунок використання можливостей комп'ютерної графіки, технології Мультимедіа; розвиток: конструктивного, алгоритмічного, наочно-діяльнісного, наочно-образного, інтуїтивного, теоретичного, критичного видів мислення, а також таких найбільш вагомих властивостей мислення, як узагальненість, усвідомленість, гнучкість, самостійність, стійкість, дякуючи особливостям спілкування з комп'ютером; творчого мислення за рахунок зниження частки репродуктивної діяльності та можливостей керувати пізнавальною діяльністю учнів; комунікативних здібностей на основі створення колективних проєктів за допомогою телекомунікаційних конференцій, електронної пошти та ЧАТ; навичок пошуково-дослідницької діяльності (під час роботи з моделюючими програмами та інтелектуальними навчальними системами); формування: вміння приймати оптимальні рішення у складній ситуації або пропонувати варіанти рішення складної ситуації, відповідати за їхні наслідки (у ході комп'ютерних ділових ігор та роботи з програмами-тренажерами); пізнавальних можливостей, прагнення до самовдосконалення; вмінь здійснювати прогнозування результатів своєї діяльності; таких рис особистості як зосередженість, увага, посидючість під час роботи за комп'ютером; інформаційної культури, вміння обробляти інформацію (під час застосування текстових, графічних та табличних редакторів, локальних та мережних баз даних).

2. Реалізація соціального замовлення, зумовленого інформатизацією сучасного суспільства, тобто підготовка: фахівців у галузі інформаційних технологій; учнів засобами інформаційно-комунікаційних технологій до самостійної пізнавальної діяльності.

3. Інтенсифікація всіх рівнів навчально-виховного процесу: підвищення ефективності та якості освіти за рахунок застосування ІКТ; виявлення та використання стимулів активізації пізнавальної діяльності; поширення міжпредметних зв'язків у результаті застосування сучасних засобів обробки інформації під час розв'язання завдань із різних предметів.

4. Гуманітаризація та гуманізація навчального процесу: диференціація та індивідуалізація за рахунок застосування ІКТ; забезпечення безперервності взаємозв'язку між гуманітарними, технічними науками та мистецтвом; діалогізація процесу навчання за рахунок реалізації різноманітного за формою та змістом діалогового зв'язку з учнем, а саме: інформативного, довідкового, результативного, консультативного, вербального та невербального; підвищення мотивації учнів до навчання за рахунок використання ігрових форм подання матеріалу, розуміння перспективи засвоєння знань та об'єктивного їх оцінювання; підвищення пізнавальної активності учнів та спонукання їх до самостійної діяльності за рахунок створення ситуацій творчого пошуку; створення умов для розвитку здатності до самоосвіти шляхом організації дослідницької творчої навчальної роботи учнів, спрямованої на інтеграцію та актуалізацію знань із різних предметів; усунення суб'єктивізму під час навчання та оцінювання навчальних досягнень учнів, подолання страху низьких балів, ліквідація залежності подання матеріалу від настрою викладача, його особистих стосунків з конкретними учнями; забезпечення доступності освіти за рахунок використання мереж, телекомунікацій, упровадження дистанційної освіти.

Найбільш значущими **методичними цілями**, реалізація яких виправдовує введення ІКТ у процес навчання є:

індивідуалізація й диференціація процесу навчання за рахунок можливостей поетапного просування до мети за лініями різних ступенів труднощів; здійснення контролю за зворотним зв'язком, самоконтролю і самокорекції; забезпечення можливостей тренажу та здійснення з його допомогою самопідготовки; наочність (тобто демонстрація динаміки процесів, що вивчаються, графічна інтерпретація досліджуваних закономірностей); моделювання та імітація процесів, які вивчаються й досліджуються, явищ із переходом у „реальність – модель” і навпаки; проведення лабораторних робіт; створення і використання інформаційних баз даних, необхідних у навчальній діяльності, і забезпечення доступу до інформаційних ресурсів; посилення мотивації навчання (за рахунок відображення засобів програми або вміщення в неї ігрових ситуацій); забезпечення комплексності вивчення явищ дійсності; постійному динамічному оновленню змісту, форм та методів навчальних процесів; озброєння учнів стратегією засвоєння навчального матеріалу.

Література

1. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / В.П.Беспалько. – М.: Просвещение, 1989. – 192 с.
2. Блехман М. Машинный перевод: состояние и тенденции / Михаил Блехман // Компьютеры + Программы. – 1997. – №5. – С.31-36.
3. Основи нових інформаційних технологій навчання : Посібник для вчителів / [Ю. І. Машбиць, О. О. Гокунь, М. І. Жалдак та ін.]. – К. : Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України; Інститут змісту і методів навчання, 1997. – 260 с.
4. Fominykh N. WEB-2.0 Ideas for Language Education / N. Fominykh // Materiály VII Mezinárodní Vědecko-praktická Konference „Zprávy Vědecké –2011”, 27.10.2011–05.11.2011. – Praha Publishing House „Education and Science s.r.o”, 2011. –

Р³-6

Фоміних Н.Ю. Удосконалення іншомовної професійної підготовки за рахунок застосування інформаційно-комунікаційних технологій [Текст] / Н.Ю. Фоміних // Інформаційні технології в наукових дослідженнях і навчальному процесі: матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції (14–16 листопада 2012 року) / Луганський національний університет ім. Тараса Шевченка, 2012. – С. 141–146.